

наклеєна жовта етикетка з написом «найкращий ванілін»... Боже милий, Енн, та ти ж додала у пиріг **заспокійливі краплі**.

При відтворенні цього уривку перекладачеві довелося скористатися двома трансформаціями: вилученням та компенсацією. При перекладі словосполучення *apodyne liniment* перекладач замінив болезаспокійливу мазь на заспокійливі краплі, оскільки у нашому уявленні мазь ніяк не може бути рідкою, а єдине, на що схожа консистенція – краплі.

First a card with "For the Anne-girl and Merry Christmas," written on it; and then, a pair of the daintiest little kid slippers, with beaded toes and satin bows and glistening buckles. Згори там лежала картка з написом «Маленькій Енн. Веселого Різдва», а під нею – **пара маленьких елегантних туфельок, розшитих намистинами, атласними бантиками та із блискучими пряжками**.

Хронотопні маркери побуту у наведеному уривку представлені під час опису взуття. При відтворенні українською мовою словосполучення *a pair of the daintiest little kid slippers* була використана модуляція – *пара маленьких елегантних туфельок*, так як дитячі ноги мають менший розмір. Доходимо висновку, що перекладач вирішив змінити акценти: авторка фокусує увагу на тому, що туфлі – дитячі, а перекладач на тому, що – гарні. Перекладач використав лексичні відповідники при перекладі таких елементів взуття, як *satin bows and glistening buckles*. А також залучив прийом генералізації: *beaded toes* оскільки еквівалентний переклад – *носки, розшиті намистинами*.

Хронотопні індикатори побуту надають читачеві інформацію про звички, погляди та вигляд героїв. При відтворенні означених хронотопів перекладачі частіше користуються перекладацькими трансформаціями оскільки деякі соціо-культурні елементи твору є настільки непритаманними для українських реалій, що єдиний, і не завжди вдалий прийом перекладу це – дослівний переклад. Саме тому для перекладу таких хронотопних індикаторів часто використовують модуляцію, генералізацію та контекстуальну заміну.

*Науковий керівник: Раті А.О.,
канд. філол. наук, ст. викладач*

УДК 81'255.4 (043.2)

Шевченко А.Т.

Національний авіаційний університет, Київ

ГЕНДЕРНА ДИХОТОМІЯ «ІНЬ-ЯН» У ПЕРЕКЛАДІ

Питання категорії гендер є предметом особливої уваги сучасних теоретиків та практиків перекладу. Цікавість науковців переважно

зумовлюється сучасним вектором науки, який вимагає переусвідомлення перекладацької діяльності з огляду на етнічність, вік та стать перекладача.

Загалом, у лінгвістичному перекладознавстві, під терміном «гендер» розуміють систему цінностей, норм і характеристик чоловічого і жіночого способу мислення, що визначаються соціальними, політичними, економічними і культурними контекстами буття та формують уявлення про чоловіка і жінку незалежно від їхньої статі.

Переклади представників двох статей мають суттєві відмінності, а відтак можна відразу помітити різницю між ними. Існує декілька факторів, які впливають на свідомість жінки-перекладача та чоловіка-перекладача. Перш за все, жінкам характерний ірраціональний тип світобачення та індуктивне мислення (від конкретного до загального), тобто жінка спочатку у своїй свідомості формує деталі, а потім створює образи. Чоловікам, на відмінно від жінок, притаманне дедуктивне мислення (від загального до конкретного), що призводить до того, що чоловіки-перекладачі спершу сприймають образ, створюють деталі у своїй уяві, а потім відтворюють його у перекладі. Іншим фактором, який впливає на різницю перекладу виконаного жінкою та чоловіком – відображення в мові стереотипів, які пов'язані зі статтю, до прикладу: 1) справжні чоловіки не плачуть; 2) жінки – слабка стать, а це призводить до гендерної різниці при перекладі.

Можна чітко виділити об'єктивні критерії, які відрізняють жіночий переклад від чоловічого, а саме: жінки більш схильні до використання «порожніх» оцінюючих прикметників (*симпатичний, солодкий, милий*), жінки обирають питальні форми (*А чому б і ні?, А хіба це так?*), тоді як чоловіки надають перевагу стверджувальним, жінки частіше використовують підсилюючі прикметники (*чудово, прекрасно, ідеально*), в той час, як чоловіки можуть їх опускати.

Отже, розглянувши різницю між перекладами жінок та чоловіків, ми можемо дійти висновку, що для чоловіка-перекладача характерні такі особливості: прямота, чіткість, однозначність, стислість, відсутність нагромадження великої кількості емоційно забарвленої лексики, тоді як жінки-перекладачі використовують більше демінутивних та підсилюючих слів.

Список літератури

1. Абукирова Н. И. Что такое гендер? / Н. И. Абукирова. – М.: Буква, 1987. – 210 с.
2. Агеєва В. П. Жіночий простір / В. О. Агеєва. – К.: Факт, 2003. – 300 с.
3. Агеєва В. П. Гендерна літературна теорія і критика / В. П. Агеєва. – К.: Факт, 2005. – 321 с.
4. Агеєва В. П. Українська гендерна культурологія / В. П. Агеєва. – К.: Факт, 2004. – 323 с.

5. Дейк Т. А. Язык. Понимание. Коммуникация / Т. А. Дейк. – М.: Аграф, 1984. – 320 с.

6. . Сорокин П. В. Человек. Цивилизация. Общество / П. В. Сорокин. – М.: Образование, 1992. – 289 с.

7. Самосудова А. В. Художественный текст – объективный образ объективного мира / А. В. Самосудова. – М.: АлтГТУ, 1994. – 345 с.

*Науковий керівник: Струк І.В.,
канд. філол. наук, ст. викладач*

УДК 81'25: 81'271.14 (043.2)

Шевченко Ю.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ДЕФОРМАЦІЯ АВТОРСЬКОГО ЗАДУМУ ЯК ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРОБЛЕМА

У художньому перекладі, як в одній із найважливіших форм міжмовної та міжкультурної комунікації, яка орієнтована на кінцевий результат – донести до читача задум автора, перекладач нерідко зустрічається з проблемою взаємоіснування різноманітних явищ інтерпретаційного посередництва в системі перекладацьких перетворень, зокрема з деформаціями [3, с. 71]. Явище перекладацької деформації детермінується як процес відхилення перекладу від оригіналу, що полягає в перетвореннях, які призводять до порушення та спотворення елементів вихідного тексту.

Деформації являють собою результат неусвідомлених дій перекладача, що не виправдано спотворюють задану оригіналом систему смислів, прагматичну установку оригіналу та комунікативний ефект закладений автором оригіналу. Крім того, такі відхилення призводять до прикрашання або ж навпаки, стилістичної нейтралізації оригіналу [4, с. 82].

Перекладацькі деформації не лише породжують викривлений переклад та несумісність певних явищ або понять, але й змушують читача вибудовувати нові асоціативні зв'язки та актуалізувати підтекст, який не дається в готовому вигляді, що ускладнює розуміння тексту і викликає неоднозначне сприйняття реципієнтом. Наприклад: “*He looked back where the draw turned in the timber and **waved his fist***” [6, с. 491]; – «*Доїхавши до завороту, він оглянувся й **помахав** Робертві Джордану **кулаком***» [1, с. 493]. Перекладач зазначає, що Пабло помахав Робертві «кулаком», але як відомо махають кулаком в тому випадку, коли хочуть пригрозити. Тож в такому випадку впливає, що чоловік замість того, щоб попрощатись, пригрозив своєму другові.